

Landskap: *Halland* Upptecknare: *Barbro Rindby ö. Folke Åström*
 Härad: *Höök* Berättare: *Helma Jönsson*
 Socken: *Ysby* Berättarens yrke: *fru*
 Uppteckningsår: *1956* Född år i *Ysby*

Kläder. s. 1.
 Matvanor. s. 2.
 Bakning. s. 2.
 Bröllop. s. 2.
 Dop. s. 3.
 Födelse- och namnsdagar. s. 3.
 Flaggstänger. s. 3.
 Lek: dra kavle. s. 3.
 Musik o. sång. s. 3.
 Goanisse. s. 4.
 Årsgång o. dyl. s. 4.
 Bäckamannen el. lyktegubbar. s. 4.
 Gräva efter guld. s. 4-5.

(foto a. s. 1;
 no. m. X: 2: 25: 6.)

ACC. N:R M. 16344:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Personliga data. Fru Jönsson är född på Munkagård, som hon och hennes man Karl Jönsson sedermera övertagit. Nu har de lämnat gården och bor i ett hus i Ysby samhälle. (Se i övr. uppt. n:r M)

neg. nr. K.2:25:6

Fr.v.: Karl Jönsson, Hilma Jönsson med barnbarn och Naemy Nilsson (uppt. n:r M.)

Kläder. Min farfars far hade alltid knäbyxor i vardagslag, han var född på 1700-talet. På 60-70-talen användes krinolin. När barnen lekte, brukade de sätta pilakäppar i klänningarna för att likna de stora berättade faster Kristina. - Ja, krinoliner, det veten I ju...?

ACC. N:R M. 16344:2.

Matvanor. På mormors tid åt man makaroner, saftkräm, skärbönepudding etc. Man fick elda i bakugnen för att göra skärbönepudding.

Bakning. Man har bakat bröd hemma så länge man haft bakugn. Det var grovt bröd och sötbröd och "torskeverksbulla". Till jul bakade vi också sursött bröd och vörtbröd. Till jul bakade mormor på sin tid mandelmusslor, pepparkakor, biscuits och veteringar.

Bröllop. På mormors och farmors tid hade man bönemän som skulle fria. Vid farmors bröllop var det brudfölje med förridare (hon var från Hasselöv). Vid mormors bröllop hade de brudledning. Brudgummen var nära att kvävas av den dubbla slipsen, så att bruden var tvungen att ingripa. Mormor och farmor hade köpetyg till brudklänning. Männen var vid bröllop klädda som i en prästrock (ej jaquette eller bonjour), vit hög kra-ge och brokig väst i grönt, svart och blått. Mor hade svart klänning, vit slöja och myrtenkrona när hon gifte sig omkring 1885. Man hade då gåendes bord, det var nytt på den tiden. Det var mycket noga förr hur man placerade folk vid middagen, likaså tidigare i brudföljet (samma sak gällde begravningsfölje).

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 16344:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dop.Mors brudslöja gjordes om till dopklänning. Dopet var i kyrkan. Det var vanligen större dop förr. Efteråt var det middag för minst två ibland fyra faddrar och den som höll barnet. Vanligen höll hennes eller hans mor barnet till dopet, varannan gång. I annat fall höll någon annan nära släkting barnet. Alla var svartklädda vid dop.

Födelse- och namnsdagar.Vid födelsedagar gav man förr inga presenter, men den som fyllde år bjöd. Firande av namnsdagar förekommer ej och har inte förekommit.

Flaggstänger.I början på 1900-talet började de ha flaggstänger, men endast i folkskolorna.

Nöjen.På farmors och mormors tid lekte man dra kavle.

Musik och sång.Farmors hem låg som alla gårdar på den tiden i byn. Man sjöng mycket. Man sjöng så det hördes från det ena "stället" till det andra. Psalmodikon hade folk ofta förr. I mitt hem hade vi orgel. På bröllop hade man spelmän.

ACC. N:R M. 16344:4

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Goanisse. Det fanns de, som satt ut gröt till goanisse förr. Mina föräldrar gjorde det inte. Det var nog mest längre tillbaka man gjorde det.

Årsgång o. dyl. En gammal människa, som jag tror levde i min barndom, som hade sett likfölje vid kyrkan. Någon tid senare kom samma likfölje i verkligheten. Hennes bror brukade gå till kyrkogården julaf-ton klockan 12 för att besöka förfäderna. Han var mycket för det gamla och för att ära de gamla. Men han såg aldrig något.

Bäckamannen el. lyktegubbar. sågs ofta hoppa framför en. Det skulle vara farligt att följa ett sådant sken. Det hände att folk gjorde det och gick ner sig i kärrmark. Det var förstås något elektriskt, gaser i jorden.

Gräva efter guld. Ett sken kunde också betyda att det fanns guld i jorden. En man som hette Göran lurade en annan att söka guld. De skulle gå ut innan solen gick upp. Då den, som trodde på det, kom för att hämta Göran, skrev dennes mor på en lapp, att man ej fick tala vid dylika företag, att Göran sov än och uppmanade honom att gå i förväg och börja. Då han grävt en stund kom Göran. Plötsligt sade Göran: "Jag

ACC. N:R M. 16344:5

har fått något på spaden." "Det har jag också," sade den som gått först.

Och så var ju allt guld borta. In

En kvinna hade grävt upp en kittel med guld i. På vägen hem hörde hon en röst bakom sig, som sa: "Inte så fort, inte så fort." Men hon gick så fort hon kunde. Då hon kom i farstun svarade hon: "Kitt fick du."

Och så hade hon bara kittelen. Se, man fick ju inte tala.

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV